

VA-plan 2018–2030

Kortversion

Plan för en hållbar VA-försörjning på Gotland

Vatten är vårt viktigaste livsmedel. En väl fungerande försörjning av vatten och avlopp skapar avgörande förutsättningar för både boende och samhällsutvecklingen på ön. Dricksvatten, spillvatten och dagvatten kallas samlat för VA-försörjning. Denna folder är en sammanfattning av VA-planen och visar hur dess hållbara och långsiktiga planering av allt arbete ser ut. Med ett förändrat klimat, utbyggnader och underhåll kan dock förutsättningar snabbt förändras vilket gör att planen uppdateras kontinuerligt. VA-planen är uppdelad i sju delplaner som sammanfattat redovisas på följande sidor.

Teknikförvaltningen är ansvarig för VA-planen, men även flera andra förvaltningar berörs. Genom samarbetet som varit nödvändigt antogs VA-strategin av Regionfullmäktige i december 2017 för att nå målet som formuleras i "Vision för Gotlands VA-försörjning 2030".

"År 2030 är dricksvatten, spillvatten och dagvatten hållbara samhällsfunktioner på Gotland. Naturens gränser för tillgång på sötvatten och robusta livsmiljöer för såväl växter, djur och människor utgör grunden. Lösningar för dricksvatten, spillvatten och dagvatten möter sociala och ekonomiska intressen."

Aspekter som påverkar utvecklingen

Nedan presenteras många av de aspekter som påverkar besluten för utvecklingen av VA-försörjning på Gotland. I delrapporterna i den fullständiga VA-planen framgår ungefärliga siffror på framtida vattenbehov. Det finns också mer specifika förutsättningar och de redovisas i respektive delplan.

Huvudsakliga faktorer som vi tar hänsyn till vid rekommendation om utveckling av VA-försörjningen är:

- Vision och strategi för VA-försörjning
- Kvalitet och kvantitet i vattentäkter
- Skydd av vatten
- Recipienternas status
- Status och kapacitet i regionens vattenverk och avloppsreningsanläggningar
- Status och kapacitet i regionens ledningsnät
- LAV § 6-områden*
- Exploateringsplaner och befolkningsprognos
- Ekonomi - investering - drift - restvärde - avskrivningstid
- Tidshorisont och resurser
- Förändrat klimat och extremväder

*Om ett område i domstol utpekats som ett paragraf 6 område är Region Gotland tvingad att bygga ut VA till området. När det kan göras bestäms dock av gällande VA-planering och förhållande till andra prioriterade projekt.

Gotland – indelat i 15 områden

Mycket av teknikförvaltningens arbete har de senaste åren ägnats åt att utveckla förutsättningarna på södra Gotland. Därför prioriteras vad som behöver göras för att utveckla försörjningen av dricksvatten och hantering av spillvatten på Fårö, Norr/Östra Gotland och Visby. Hela Gotland är uppdelat i 15 delområden där utvecklingen kräver mer eller mindre omfattande åtgärder. Nedan syns prioriterade områden i fetmarkerat. För varje område finns arbetshandlingar som gäller *alternativ för utvecklingen av VA-försörjningen, vattentäkt, vattenverk, avloppsreningsverk, ledningar, anslutningar och ekonomiskt perspektiv.*

Område norr:

- 1. Fårö**
- Fårösund
- Kappelshamn
- 4. Valleviken**
- Norra Gotland
- Västris-Tingstäde
- 7. Visby**
- Träkumla
- Åminne

Område söder:

- Roma-Dalhem
- Katthammarsvik-Herrvik
- Tofta-Klintehamn
- Södra Gotland
- Etelhem
- Burs

VA-planen är indelad i sju delplaner

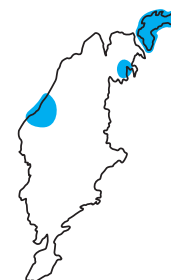
För att tydliggöra helhetsgreppet som tas i VA-planen presenteras sju delplaner. Varje del fokuserar på en av de många viktiga aspekterna i VA-planen. Nedan följer en kort sammanfattning av innehållet i respektive delplan, som tillsammans med bilagor utgör den fullständiga VA-planen.

VA-utbyggnadsplan

I VA-utbyggnadsplanen presenteras en bedömning av områden som idag inte ingår i den allmänna VA-försörjningens verksamhetsområden. Även områden som i ett större sammanhang har eller kan komma att få ett behov av att lösa försörjning av dricksvatten eller omhändertagande av spillvatten presenteras. Respektive område har klassats utifrån tillgång till tjänligt

dricksvatten i tillräcklig mängd och möjlighet att ordna en godkänd avloppsanläggning. Klassningen tar också hänsyn till samhällets utveckling och möjlighet att införliva området i verksamhetsområde för allmän VA-försörjning. Både befintlig och planerad bebyggelse beaktas i VA-utbyggnadsplanen.

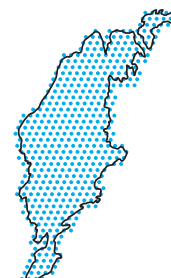
Prioriterade områden för utbyggnadsplan. Färö, Valleviken samt Visby.

Vattenskyddsplan

Vattenskyddsplanen tar ett samplat grepp om hur Region Gotland ska arbeta för att säkerställa skyddet för sina allmänna vattentäkter, både kvantitativt och kvalitativt. Planen går igenom generella risker för Gotlands vattentäkter för att säkra vattentillgången, inklusive klimatför-

ändringar, och olika sorters riskhanteringsåtgärder. Det görs även en sammanställning över samtliga allmänna vattentäkter, begränsande faktorer, risker och åtgärdsbehov för respektive takt.

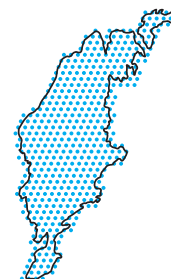
Vattentäkter, befintliga och framtida finns utspridda över hela ön. Planen beskriver hur vi skall säkra dessa vattentäkter.

Plan för enskild VA-försörjning

Planen för enskild VA-försörjning hanterar de delar av VA-försörjningen på Gotland som inte Region Gotland ansvarar för. Detta inkluderar enskilda vattentäkter (stora och små), enskilda avlopp, gemensamhetsanläggningar samt avtalsanslutningar (VA-föreningar). Planen

innehåller en sammanställning av de rutiner som finns idag för den enskilda VA-försörjningen men identifierar också flera åtgärder framåt för att förbättra statusen i anläggningarna och minska påverkan mellan olika anläggningar.

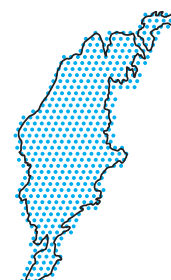
Enskild VA-försörjning finns över hela ön. De ingår inte i Region Gotlands ansvar. Planen sammanställer de rutiner som finns idag.

Drift-, underhåll- och förnyelseplan

I drift-, underhålls-, och förnyelseplanen presenteras en sammanställning av status på dagens allmänna VA-anläggningar. Samtliga vattenverk, avloppsreningsverk, avloppsanläggningar och ledningar ingår i planen och

ger en bild av kapaciteten idag och framåt, samt behov av åtgärder. Pågående eller planerade projekt för respektive anläggning redovisas också.

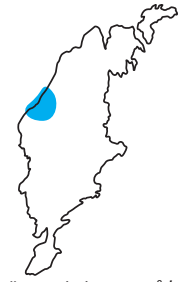
Planen visar en sammanställning av status över allmänna VA-anläggningar som finns över hela ön.

Dagvattenplan

Dagvattenplanen visar vad som behöver göras för att uppnå en hållbar dagvattenhantering på Gotland. Planen hanterar även markavvattnings och den problematik som kan uppkomma till följd av markavvattnings. Dagvattenplanen har arbetats fram parallellt med en dagvattenhandbok som ska vara ett praktiskt stöd för

arbete med dagvatten inom Region Gotland. Handboken omfattar rutiner men också check-listor som i första hand ska utgöra stöd till tjänstemän i löpande arbete. Checklistorna kan också nyttjas i kommunikation med invånare.

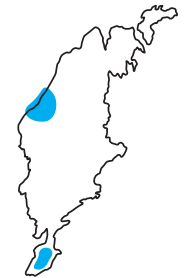
Visby är ett prioriterat område vad gäller dagvattenhanteringen.

Innovationsplan

Innovationsplanen visar vad som bedöms vara kommande framgångsfaktorer för VA-innovationer på Gotland. Innovationsåtgärder som presenteras handlar dels om att skapa ramar, forum och arbetsprocesser för att gynna innovation i Region Gotlands organisation. Det finns även förslag på innovationsprojekt

där det finns potential att införa nya processer, tjänster och metoder som resulterar i väsentliga förbättringar av kvalitet, effektivitet eller ändamålsenlighet för VA-försörjningen. Även pågående eller nyligen avslutade innovationsprojekt presenteras.

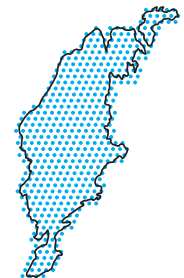
Innovationsarbete pågår för närvarande i Visby och på Sudret.

Brand- och släckvattenplan

Brand- och släckvattenplanen omfattar hela kedjan från förebyggande arbete mot brand fram till sanering av fastigheter där brand skett. I planen görs en sammanställning av vad som gäller enligt tidigare beslut och hur arbetet sker idag. Sammanställningen tar även upp vad som behövs för att tydliggöra ansvar och

ekonomisk fördelning för det arbete som är förknippat med brandvattenförsörjning. Omhändertagande av släckvatten hanteras också liksom behovet av informationsspridning och beredskapsplanering för att undvika att vattenresurser blir påverkade till följd av släckvatten.

Brand- och släckvattenplanen berör hela Gotland.

Om du vill veta mer besök oss på www.gotland.se/va-plan

Kontaktuppgifter:

Telefon 0498-26 90 00 eller e-post regiongotland@gotland.se